

AZ ÖRÖKKÉVALÓK IGÉZETÉBEN (I.)

Mt 19,27.29/b

Kedves keresztény Testvéreim!

A felolvasott bibliai versékben elhangzott kérdést Péter, a tanítvány intézi Jézushoz, és pedig azt követően, hogy Jézus elmarasztalóan, de ugyanakkor szánakozva beszél a gazdag ifjúról, aki annyira a földiek vonzásában élt, hogy az anyagiakat és az ezzel együtt járó testi kényelmet mindennél többre értékelte. Többre értékelte és tartotta lelkének üdvösségénél, Jézus eszményi világánál, az Istenországa ügyénél. De fogalmazhatunk úgy is, hogy a birtoklás öröme töltötte be egész életét, s ez nem adott helyet lelkében az adakozás, a szolgálát és a tanítványság örömeinek.

Jézus a gazdag ifjú történetén keresztül arra inti, figyelmezteti tanítványait és hallgatóit, hogy az Istenországába való bejutás, s az örökéletnek elnyerése sokkal nehezebb, mint azt gondolnád. De Jézus értelme, erkölcsi célzatú figyelmeztetése hozzánk is szól, ne feledjük!

A görögök hajdanán azt tartották: „ami szép, az nehéz”.

Bizonyára sokatok előtt ismert a gazdag ifjúról szóló jézusi történet, amelyben az ifjú az örökélet elnyerésének feltételeiről, valamint üdvössége felől érdeklődik Jézustól. Tulajdonképpen a gazdag ifjú is, akárcsak Péter, a tanítvány, a jutalom felől tudakozódik. Jézust nem lepi meg az ifjú kérdése. A válasz elől nem tér ki, hanem egészen természetesen válaszol. Először is, „ha be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat.” Tehát Jézus szerint az örökélet elnyerésének elengedhetetlen feltétele a tízparancsolat, valamint a szeretet kettős parancsolatának megtartása. Az ifjú válaszából megtudjuk, hogy ezen kötelezettségeinek már kora ifjúságától fogva eleget tett. Szinte az az érzésünk, mintha dicsekedne, s mintha Jézustól dicséretet várna, holott ez Jézus számára egészen természetesnek tűnik. Ezután következik az a váratlan fordulat a történetben, mely kényelmetlen helyzetbe hozza az ifjút. Az előbb még életével és vallásosságával szinte hivalkodó ifjú kétségbeesett hangon szól: „mi fogyatkozás van még bennem?” S ekkor mondja el Jézus az örökélet elnyerésének második, s egyben a nehezebbik feltételét: Szabadulj meg az anyagiak igézetétől, a testiek, a földiek és jelenvalók fogságából.

A gazdag ifjú igen nagy fogyatkozása abban állott, hogy a testieket mindennél többre értékelte, pedig közel volt ahhoz, hogy „bemenjen az életre”. Pál apostol is arra hívja fel a figyelmünk „Isten országa nem étés, nem ivás, hanem igazság és békesség” (Róm 14,17/a). A gazdag ifjú egyetlen, de ugyanakkor nagy fogyatkozása abban állott, hogy a testieket többre tartotta a lelkieknél, a földieket az égieknél, és a jelenvalókat az örökkévalóknál. Fogalmazhatunk úgy is, hogy a lelkieket és szellemieket alárendelte a testieknek, az eszményieket, az égieket a földieknek, az örökkévalókat a jelenvalóknak. Aki pedig lelkének üd-

vösségét keresi, az a sorrendet nem szabad felcserélje. A gazdag ifjú értékelésében az „élet mérlegén” többet nyomott az anyagi, mint a szellemi és a lelki. A testiek szerelme és bűvölete nagyobb volt az örökkévalók igézeténél. A gazdag ifjú szemében a birtoklás öröme többet jelentett az adakozás, a szolgálat és a tanítványság öröménél.

Jézus nem azt kérte a gazdag ifjútól, hogy mondjon le mindenéről a maga fejétől semmiért, hanem azt kérte, hogy a birtoklás örömét váltsa fel, cserélje fel az adakozás örömével. A birtoklás örömét váltsa fel a tanítványság és a szolgálat örömével. Váltsa be az anyagiakat lelki értékekre. Aki elhagyja mindenét a maga fejétől és nem követi Jézust, nem lesz az ő hiteles tanítványa, az mindenképpen csalódní fog, mert cserébe nem kap semmit. Csak úgy nem csaljuk meg magunkat, ha a birtoklás örömét ténylegesen az adakozás, a szolgálat és a tanítványság örömeire tudjuk váltani. Jézus tanításától megérintve sokan elhamarkodottan döntenek: „Követlek téged akárhová még”, de Jézus az elhamarkodottan döntőket így figyelmezteti: „A rókáknak barlangjuk van, az égi madaraknak fészük, de az emberfiának nincs hová fejét lehajtania” (Lk 9,57-58) Mintha ezt mondta volna: Vigyázz, ne hamarkodj el a döntést, mert engem követni szép dolog, de egyáltalán nem könnyű, s nekem pedig nem feltételes követőkre van szükségem, hanem olyanokra, akik szívügyüknek és életük céljának tekintik Istenországának megvalósítását. Olyan követőkre van szükségem, akik az Istenben való testvériség boldogító érzését mindennél többre értékeli. Olyan követőkre van szükségem, akik a birtoklás örömét az adakozás örömeire tudják váltani.

A jézusi mérce nagyon magasra van állítva s épp ez benne az eszményien szép. Jézus, amikor azt kéri tőlünk, hogy: „Legyetek tökéletesek, mint ahogy mennyei Atyátok tökéletes”, mintha azt mondaná: Eszmények nélkül lehetetlen élni, azonban az eszmények nem azért vannak, hogy elérjük, hanem hogy vezessenek, hogy irányt mutassanak és szabjanak életünknek, mert mihelyt egy eszmény a valóság része lesz - azaz beteljesedik, megvalósul -, abban a pillanatban elveszti eszményjellegét. Azért van a jézusi mérce oly magasra állítva, hogy az számunkra mindenkorra eszmény maradjon, és irányt szabjon életünknek, s vezessen az örökélet, az üdvösség felé.

Jézus tisztában volt azzal, hogy a földiek, az anyagiak bűvölete és kísértése milyen erős, és hogy testünk milyen „nagy úr”. Tudja azt is, hiszen megtapasztalta prófétai hivatására készülve a pusztában, hogy erős önfegyelemre, lankadatlan akaratra, szívós kitartásra van szükség, hogy „megzabolázzuk” a testünket. De ha nem tudunk uralkodni felette, ő fog majd uralkodni felettünk kényére-kedvére, s mi leszünk akaratlanul is testünk engedelmes szolgálói és kiszolgáltatóitjai. Ettől óv féltve bennünket Jézus.

S mindezen óvás ellenére úgy tűnik, hogy minden igyekezetünk hiábavalónak bizonyul. Ma is fogságban tart a birtoklás öröme. Ma is úgy tűnik, a test szolgálói vagyunk. Ma is azt látjuk, hogy egyre többen a testieket, földieket a lelkiek és eszményiek fölé helyezik. Miért helyezed testvérem a viszonylagos értékű dolgokat az örökértékűek fölé? Miért ad nagyobb örömet számodra a birtoklás öröme az adakozás öröménél? Azért testvérem, mert még nem próbáltad meg fordítva! Azért testvérem, mert megrekedtél a befogadó, felhalmo-

zó, birtokló és örök fogyasztó szintjén. Miért nem próbálod meg egyszer legalább a birtoklás örömét felváltani az adakozás örömeivel? Miért nem próbálod meg a birtoklás örömét a szolgálat és tanítványság örömeire váltani, hogy megérezd a jézusi evangélium és tanítás boldogító érzését, mely szerint „nagyobb boldogság adni, mint kapni”.

Abban a házasságban, ahol a testiek a lelkiek fölé kerekednek, s a házastársi viszony sivár örömszerzéssé válik, melyben csupán eszközszerepet játszik a másik fél, ott a boldogság csak addig tart, ameddig a testiség örömei, mert ott az élettársakat a birtoklási vágy s a testiség örömei kötik össze, s nem a lélek szépsége és jósága. A szerelem elsősorban és mindenekelőtt a lelkek találkozása. Ahol az embereket az életnek csak a földi oldala érdekli, s az eszményi nem, ott alantas és földies minden érzés és gondolat. Ott nem érdekli az embert felebarátja, lelkének üdve, az örökélet kérdése, de embertársának nyomora, szenvedése és bánata sem. Ott, ahol minden érzés és gondolat földies színezetet kap, ott felerősödik a test szava, és megfojt minden olyan érzést és gondolatot, amely nem őt szolgálja. A földiekhez testiség és önzés tapad, míg az égiekhez lelki tisztaság, önzetlen szeretet és könyörülő irgalmasság társul. Emerson, a nagy amerikai unitárius gondolkodó így vall Isten gyermekéről, az emberről: „Ha fölfelé tör, az isteni szabadság részese, ha lefelé süllyed, a természet vaskényszerének, a környezet, a faj és vérmérséklet áldozata lesz”.

A tanítványok hallván Jézus feleletét, így szóltak: Mi elhagytunk (téged és) mindent és követtünk téged, mi lesz hát a jutalmunk?

Mielőtt hallanánk Jézus válaszát, engedjétek meg, hogy tegyek egy kis kitérőt, amelynek szándéka nem az ünneprontás, csupán őszinte számvetésre és önmagunkba tekintésre késztetés és indíttatás. Mi is Jézus követőinek valljuk magunkat, felvetődik akaratlanul is a kérdés: kit hagytunk el mi, amivel tanúnjelét adtuk tanítványságunknak? Bizony szomorú az a kép, amely vasárnapról-vasárnapra elénk tárul, mert még a hétköznapi munkánkat sem hagyjuk el sokszor, hogy lelkünk épülésével, hitünk növelésével törődjünk, még az ünnepnapokat sem szenteljük meg, nemhogy életünket! Ha jól meggondoljuk, még ott sem tartunk, mint a gazdag ifjú. Ő legalább a parancsolatokat betartotta, és Jézus mégsem találta alkalmasnak Isten országára. Ezek után felvetődik bennünk a kérdés: reménytelen a mi helyzetünk? Tudom, testvérem, hogy Jézus kora óta sokat változott a világ és fejlődött az ember gondolkodása, s ezzel együtt fejlődött a civilizáció és technika, de ez nem jelenti azt, hogy Jézus tanítása változott volna. Jézus ma is épp oly magas mércével méri életünket és cselekedeteinket. Tehát nem Jézus tanításának kell alakulnia, változnia a világ s az ember után, hanem fordítva! Sajnos, az erkölcs terén nem tudunk lépést tartani a technikával, sőt visszaesés tapasztalható. Mégsem lehet reménytelen a helyzetünk, hiszen mondtuk: az eszmények azért vannak, hogy megszabják életünk irányát és vezessenek, s ha nem is tudunk eleget tenni a jézusi felhívásnak, legalább próbáljunk meg törekedni arra, hogy azt hagyjuk el életünkéből, ami meggátol abban, hogy Isten igaz gyermekei legyünk. Ha nem is tudunk teljesen lemondani a birtoklás örömeiről, legalább adjunk helyet életünkben az adakozás, a szolgálat és a tanítványság örömeinek

is! Próbáljuk meg újból felállítani az értékek sorrendjét, de ezúttal helyesen, s törekedjünk aszerint is élni.

Keresztény Testvéreim! Jóbtól az Isten mindent elvett, s ő mégis azt tudta mondani: az Úr adta, az Úr vette el, áldott legyen az Úr neve. Ez csak alázatos és jámbor zsidó gondolkodás. A kereszténység több ennél. A tanítványok önként mondtak le mindenükről, hogy a birtoklás örömét az adakozás, a szolgálat és a tanítványság örömeire váltsák. Önként lemondani valamiről, ami értékkel bír, az én szememben: ez keresztényi és jézusi. Ez az áldozat. Áldozni nem a feleslegemből, mert ez értéktelen, arról könnyű lemondani. Áldozni abból kell, ami drága, vagyis időmből, pénzemből és erőmből, és annyit, amennyit Isten országának ügye vagy az egyház és népem ügye megkíván. Ez keresztényi, ez jézusi. Nem meghalni kell az egyházért, hanem élni!

Ismerd fel életednek rendjét s életed rendeltetését, és élj összhangban azzal. Istenhez és a világhoz tartozol, tehát nem élhetsz ellenére, csak azzal összhangban. A világ összhangos rendjének őre: Isten. Élj tehát összhangban az Ő akaratával és életed rendeltetésével, mely nem más, mint az Ő igaz gyermekévé lenni.

Jézus azt ígéri tanítványainak és követőinek jutalomképpen, hogy az ő nevéért a százszorosát kapják és megöröklék az örök életet. Az „ő nevéért”, ha el tudjuk hagyni gyarlóságainkat, a földiek ígézetét, s mindazt, ami elválaszt Istentől és embertársainktól, akkor jutalmunk a kiegyensúlyozott, Isten törvényével és életünk rendeltetésével összhangos, megelégedett, békés, nyugodt és tiszta élet lesz. Hát nem a jutalom százszorososa ez az ő nevéért? De Jézus ennél többet ígér: megöröklöd az örök életet. Adja Isten, hogy így legyen. Ámen.

AZ ÖRÖKKÉVALÓK IGÉZETÉBEN (II.)

1Kor 2,12

Kedves keresztény Testvéreim!

A hiterősítő istentiszteletek célja: a mi hitbeli növekedésünk előmozdítása, munkálása, valamint tudatosítása bennünk annak, hogy mi Istenhez tartozunk, Ő a mi mindenkori erősségünk. Ma is Őt keressük, Hozzá fordulunk és Tőle várjuk hitbeli, szellemi, lelki és testi megerősítésünket. A hiterősítő imahét fő témája: a lélek megerősít a mi erőtlenségünkben. (Róm 8,26/a)

Unitárius káténk szerint a Szentlélek: Istennek ereje és jóravezérlő segítségével, mely az értelmet megvilágosítja, a szívet megtisztítja és az akaratot megerősíti. A Szentlélek tehát Istennek jóraindító és készítő ereje, mely megerősíthet bennünket erőtlenségünkben.

Ma nektek, a felolvasott bibliai versek kapcsán a világ lelkének vonzásába került öncélú élet egyoldalúságáról, sivár örömeiről, áldatlanságáról és haszontalan voltáról, valamint az Isten lelkétől vezérelt önzetlen és áldozatos élet teljességéről, örömeiről, áldásairól és hasznáról szeretnék beszélni.

Bibliai értelemben és szóhasználatban a világ alatt nem a földet és az eget, vagyis a mindenséget értjük, hanem e fogalom jelképezi mindazt, ami föl-